

Digitalt basiskurs om økonomisk rådgivning

Mette Øvrewall, seniorrådgiver/sosionom

Daniel Bergamelli, seniorrådgiver/jurist

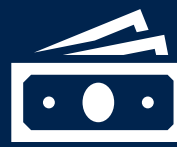
Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

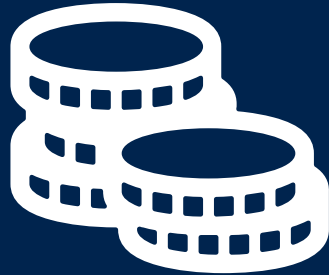

Hva er personlig økonomi?

Personlig økonomi

Inntekter

Alle
pengene
du får

Utgifter

Alle
pengene
du bruker

Formue

Alle
verdiene
du har

Gjeld

Alle
pengene
du skylder
andre

Et pengekrav

Fødsel

- Følger av avtale
- Følger av lov

Liv

- Forfall
- Renter og andre kostnader
- Betalingsanmerkning

Død

- Betaling
- Sletting
- Foreldelse

Noen viktige aktører

Rådsøkeren

Kreditoren

- Inkassoselskap
- Kredittopplysningsforetak

NAV

- Veiledere som jobber med sosiale tjenester
- Veiledere som jobber med økonomisk rådgivning
- Veiledere som jobber med statlige tjenester

- NAV Økonomi- og gjeldsrådgivning

Namsmyndighetene

- Namsmannen
- Særnamsmenn
- Tingretten

Forlikrådet

Andre hjelpere

- Helse og omsorg
- Barnevern
- Flyktningetjenesten
- Boligkontoret
- +++

- Frivillige organisasjoner

Perspektiver på økonomisk rådgivning v/Mette Øvrewall

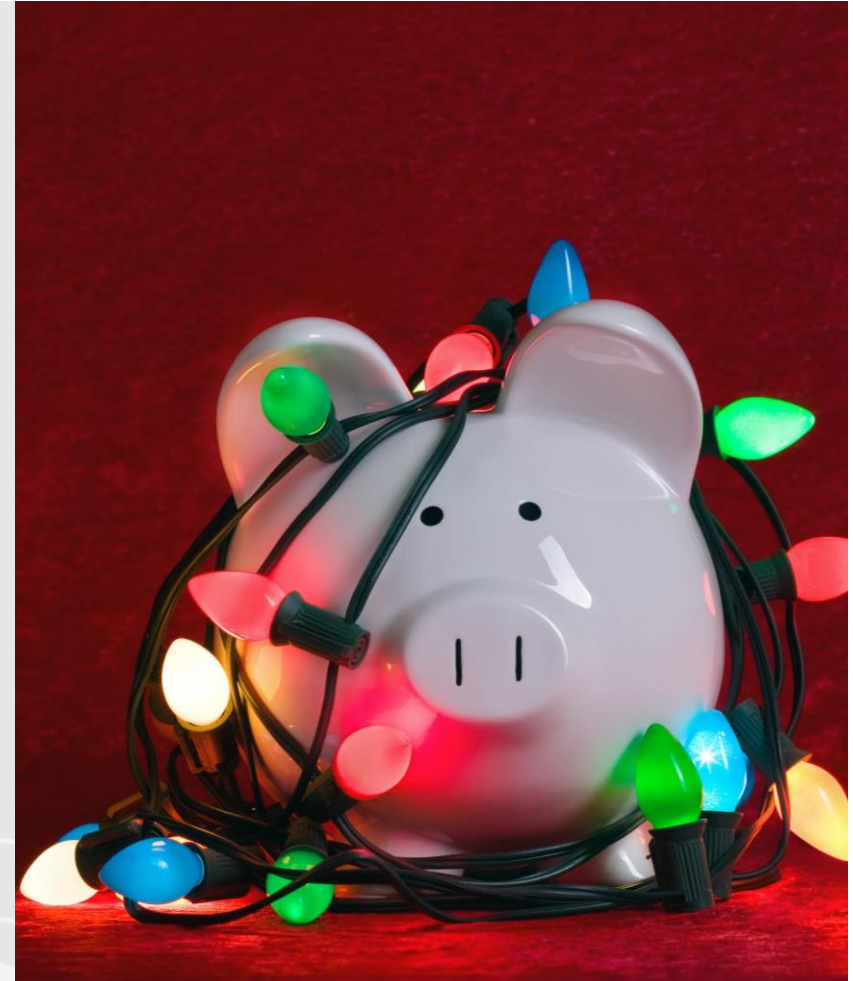

Foto: Stockbilder

Økte levekostnader og dyrtid

Foto: Stockbilder

- Økte levekostnader i samfunnet kan føre at flere trenger økonomisk rådgivning
- Oppmerksomhet på økonomiske problemer blir vesentlig
- Rapport fra SIFO Dyrtid 4:
 - Den økonomiske tryggheten har blitt redusert for store deler av befolkningen
 - Rammer særlig de som fra før er i en utrygg økonomisk situasjon
 - Flere kan ha behov for økonomisk rådgivning
- Å avdekke økonomiske problemer, komme tidlig inn og ha kjennskap til tjenesten økonomisk rådgivning er viktig fremover

Å fange opp risikogrupper tidligst mulig

Foto: Stockbilder

Grupper vi skal ha særlig oppmerksomhet på for å komme tidlig inn med rådgivning er blant annet:

- Mottakere av sosialhjelp
- Mottakere av statlige trygdeytelser, som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd
- Personer med lav tilknytning til arbeidslivet, langtidsledige
- Innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn
- Store barnefamilier
- Enslige forsørgere

Risikofaktorer for økonomiske problemer - helse

- Fysisk sykdom
- Psykiske lidelser
- Rusmiddelmisbruk
- Spilleavhengighet

Andre risikofaktorer for økonomiske problemer

- Manglende mestring av privatøkonomien
- Endringer i familiesituasjonen
- Tap av bolig
- Endring i inntektssituasjon
 - Fra lønn til dagpenger
 - Fra sykepenger til arbeidsavklaringspenger
 - Overgang til uføretrygd
 - Overgang til sosialhjelp

Konsekvenser av økonomiske problemer

- Vansker med å opptre i det økonomiske markedet
- Helseproblemer
- Sosiale konsekvenser

Hvilken betydning har det for jobben din, at dem du skal hjælpe har økonomiske problemer eller bekymringer?

Å tørre å spørre om økonomiske bekymringer

Start med åpne spørsmål, eks.:

- Generalisering – ufarliggjøring
- Hva er viktig for deg og familien i situasjonen nå?
- Hvordan vil overgangen til arbeidsavklaringspenger virke inn på din og familiens situasjon?
- Hva bekymrer deg med økonomien?

Hvis det avdekkes bekymring, fortsett med lukkede spørsmål, eks.:

- Er du a jour med husleie, strøm, boliglån?
- Har du tvangstrekk på lønn, trygd?
- Hvilke grep har du tatt for forberede deg eller komme a jour?
- Hvis barn eller partner, still også spørsmål om deres situasjon

Møte med brukeren

Privatøkonomi – et vanskelig tema

- Skyld, skam og tabu

Viktige ferdigheter i møte med bruker:

- Bygge relasjon, tillit og samarbeid
- En ikke-dømmende holdning
- Empatisk tilnærming

Gi kunnskap/informasjon om løsninger

Helhetlige og samordnede tjenester

- Samordnet, felles innsats fra to eller flere instanser
 - Sammensatt problematikk krever helhetlige løsninger
- Individuell plan
- Endringer i 14 velferdslover – et grep for å sikre mer helhetlige tjenester

Om å ta barn og unges perspektiv

Å være oppmerksom på om de voksnes situasjon kan påvirke barna deres på en negativ måte, og sikre at barna/familien får den hjelpen de har behov for/rett på.

Foto: Pixbay.com

Oppsummert:

- Viktigheten av å komme tidlig inn
- Spør om økonomiske bekymringer
- Informer om muligheter for å få hjelp

Foto: Pixbay.comm

Hva slags hjelp kan personer med økonomiske problemer eller bekymringer få fra NAV?

Retten og innholdet i tjenesten

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

De sosiale tjenestene

- Opplysning, råd og veiledning (§ 17)
- Økonomisk stønad (sosialhjelp) (§§ 18 og 19)
- Midlertidig botilbud (§ 27)
- Individuell plan (§§ 28 og 33)
- Kvalifiseringsprogrammet (§§ 29 til 40)

Sosialtjenesteloven skal

- bedre levekårene for vanskeligstilte
- bidra til sosial og økonomisk trygghet
- fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet
- bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud
- bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer

Formålene med andre lover

Opplysning, råd og veiledning

«Kommunen skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. Kan kommunen ikke selv gi slik hjelp, skal den så vidt mulig sørge for at andre gjør det.»

Sosialtjenesteloven § 17

Tilgjengelighet

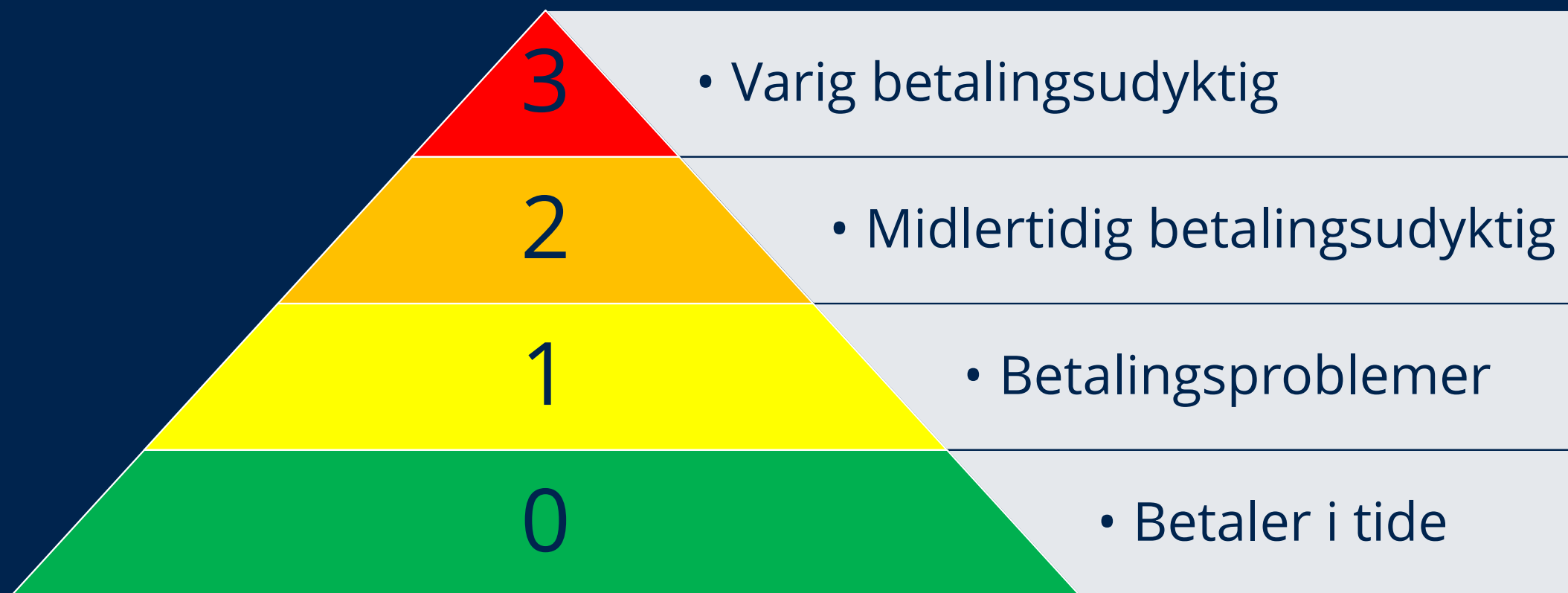

Kartlegging

- Ønskene til rådsøkeren?
- Ressursene til rådsøkeren?
- Behovene til rådsøkeren?

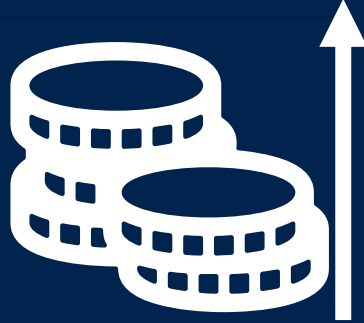
Nivåer på økonomiske utfordringer – og rådgivningen

Hvordan løse utfordringene?

Inntekter

Øke
inntektene?

Utgifter

Redusere
utgiftene?

Formue

Bruke
formuen?

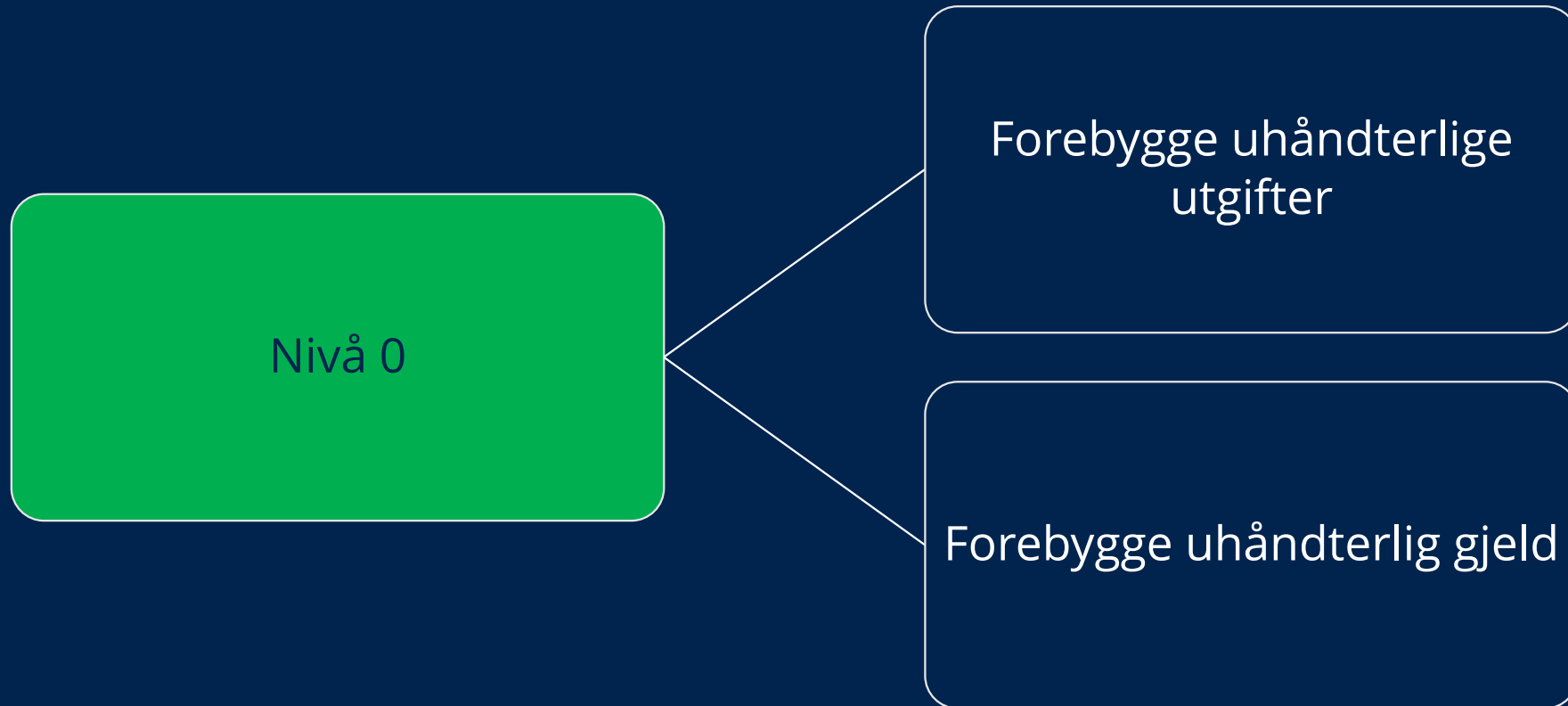
Gjeld

Håndtere
gjelden?

Rådgivning til personer uten betalingsproblemer

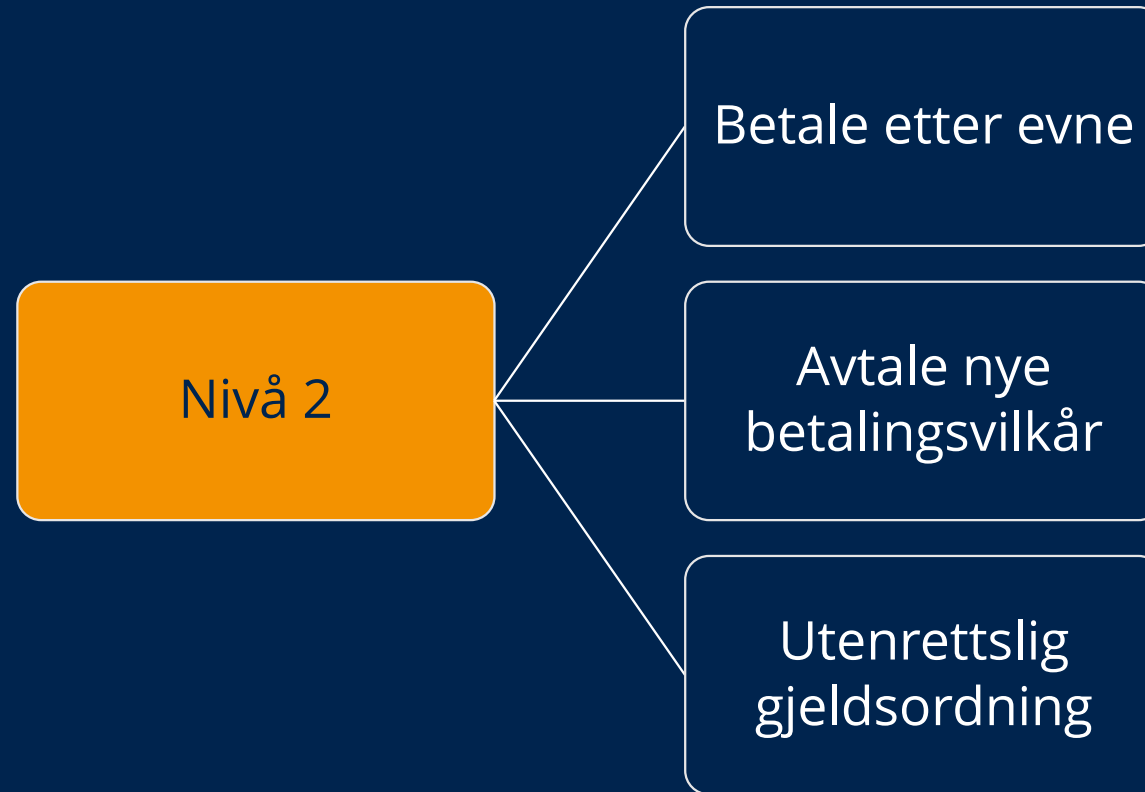

Rådgivning til personer med betalingsproblemer

Rådgivning til personer som er midlertidig betalingsudyktige

Rådgivning til personer som er varig betalingsudyktige

Avslutning av tjenesten

Tjenesten er fullført

- Saken avsluttes fordi tjenesten er ferdig gitt
- Journalnotat (+ gjerne brev)

Tjenesten stanses

- Saken avsluttes på grunn av forhold hos råde søkeren
- Vedtak med klagerett

Andre tiltak og tilbud

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Andre tilbud fra NAV

nav.no/økonomi

55 55 33 39

Hjelp til å styre økonomien

Frivillig, offentlig
forvaltning

- Avtale

Verge i økonomiske
forhold

- Vedtak fra
Statsforvalteren

Tvungen
forvaltning

- Vedtak fra NAV

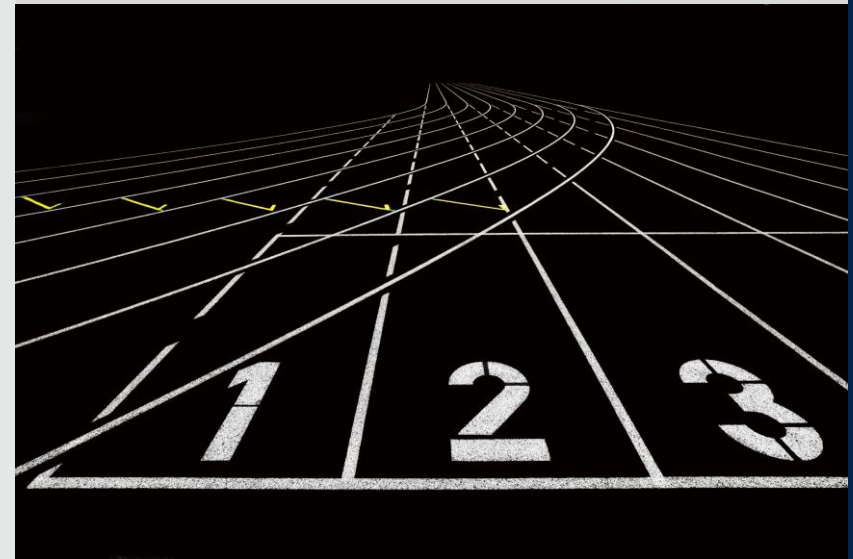
Fratakelse av
rettslig handleevne
i økonomiske
forhold

- Dom fra domstolene

Tre ting å huske fra i dag

1. Personlig økonomi er viktig!
2. Spør om økonomi!
3. NAV kan hjelpe!

Takk for
oppmerksomheten! 😊

Ta gjerne kontakt, hvis
du har spørsmål om
økonomisk rådgivning.

Mette Øvrewall

seniorrådgiver

mette.ovrewall@statsforvalteren.no

73 19 93 22

Daniel Bergamelli

juridisk seniorrådgiver

daniel.bergamelli@statsforvalteren.no

73 19 93 38 // 48 07 50 84

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Facebook [StatsforvalterenITrondelag](https://www.facebook.com/StatsforvalterenITrondelag)

Nettside [Statsforvalteren.no/Trondelag](https://www.statsforvalteren.no/Trondelag)